

INTERNET DEDİKLERİ VİTRİN BEBEĞİ

Yurdakul Ceyhun*

34

Internet üzerinde pek çok şey yazılıp söylenmektedir. Ancak, bu konuya biraz daha değişik bir açıdan bakmanın yararlı olacağı görüşündeyiz. Bugünlerde, "Internet bireyi tüm dünyaya açmakta, dolayısı ile bireye özgürlük mü getirecek?"

"Yarının toplumunda Internet radyo-TV, telefon vb. ortamların yerini alan bir iletişim ortamı mı olacak?" gibisinden sorular sıkça sorulmaktadır.

Yarının toplumu Bilgi Teknolojilerini edinememiş olsalar bile bilgi açısından yararlanmak isteyeceklerdir. Ancak, Uruguay Round vb. sözleşmelerle böyle bir ağı kendileri nasıl gerçekleştirebilir. Kaldı ki, gelişmiş birkaç ülke bu ağı tüm dünyaya kendilerinin kurmasını istemekte, işte bu olayı bu boyutu ile algılayabilirsek, Internet'e bir başka bakış açısı da getirebiliriz.

Bir ülke düşünün, taşı yolları var ve insanlar ulaşım için at arabası kullanıyor. Derken uyanık bir dost ülke bunlara birkaç minibüs armağan ediyor. İnsanlar, bu armağanlar sonucu bir yerden bir yere daha kolay ve rahat ulaşıyorlar. Ama gel gör ki yollar bu minibüsler için yapılmamış. Başlıyorlar devlete yakınmaya, yollarımızı doğru dürüst yap diye. Eh eldeki olanaklar ile, kimi yollar düzeltiyor, hatta kimi yollar asfaltlıyor bile. Ne var ki bu kez minibüsler yetmemeye başlıyor. İnsanlar biliyor ki başka ülkelerde kocaman otobüsler var. Hatta iki katlı otobüsler bile var. insanlar böylesi araçlarla ulaşım yapmak

istiyor. Haklılar da. Ancak böylesi araçlar için otoyollar gerekli ve ülkelerinde bu tür ileri teknoloji yol yapacak ne bir teknik birim var, ne araç gereç var, ne de para var. İşte tam bu aşamada o ilk minibüsleri veren uyanık ülke imdada yetişiyor. Onlara kredi açıyor, kendi firmaları gelip ülkeyi baştanbaşa otoyollarla örsün diye. Hatta, gün geliyor krediye bile gerek kalmıyor, uyanık ülkenin işadamları kendileri gelip otoyolların bir bölümünü inşa ediyor, yaptıkları yatırımın parasını geçen araçlardan geri topluyor.

Başka bir deyişle yapıp işletiyorlar. Belki işlettikten bir süre sonra devredecekler ama, o gün geldiğinde kimbilir o otoyollar da teknolojik açıdan geri kalmış olacak ve yeni ulaşım ortamları geliştirilecek.

Şimdi yukarıdaki sorunları minibüsler için soralım. Minibüs kullanımı ulaşımda kullanılan at arabasının yerini aldı mı? Yanıt, evet. Minibüsler insanlara özgürlük getirdi mi? Yanıt, eğer özgürlükten anladığımız at arabası ile ulaşamadığımız yerlere minibüslerle hızlı ve rahat ulaşmak ise bu sorunun yanıtı da evet'tir.

isterseniz bir de o uyanık ülkenin insanları ile söyleşelim. Onların diyeceği çok açık. 'Bir kaç minibüs başışladık, sonunda yeni pazarlar doğdu ve iş adamlarımız hem çok iyi iş yaptılar, hem de kazandıkları paralar ile yeni teknolojiler edindiler' diyeceklerdir. Yani o minibüsler, yeni pazarlar açmak için kullanılan birer vitrin bebeği idi.

Gelelim Internet'e. Internet önce dünyaya ücretsiz açıldı, daha sonra belli ücretler istendi. Ama nasıl önemli olan, dünyanın çeşitli yerlerindeki milyonlar, yarının Bilgi Ağının neler yapabileceğini görmekte. Ve belli bir süre sonra o milyonlar Bilgi Toplularından kendilerine de bir bilgi ağı kurup işletmelerini isteyecek.

İşte Internet, bir vitrin bebeği olarak yarının Bilgi Toplumunun tanıtımı ve kullanımı için en iyi araç idi. Önce Internet bedava olarak tüm dünyanın kullanıma açılmıyordu, ki öyle oldu. Birey her türlü bilgiye erişecek vb. pek çok büyük laf edildi. Oysa birey bilgiyi bir yana itip, internet üzerinden seks dahil pek çok eğlenceye erişebileceğini görmesinin yanı sıra, bu ağ üzerinden para kazanabileceğini de anlamaya başladı.

Yukarıda özetlediğimiz gözlem ve yorumlarımızdan şöyle bir sonuç çıkarabiliriz.

Kuşkusuz, her türlü yeni olanağı ülkemize kazandırıp bunlardan olabildiğince yararlanmak, kaçınılmaz bir görevdir. Ancak, bu görevi körü körüne yaparken, bu yeni olanakların ışığı altında ulusal sanayimizin yeni üretim alanlarına nasıl girebileceğini düşünmemek ve bu konuda gerekli önlemleri almak ise, o denli büyük bir gaflettir.

* UNIDO

